Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAKO SOBOTO CENA DIN 1.—

POHOD

Upravičeno zahtevamo svobodo tiska!

Letna naročnina znaša Din 40·—. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Masarykova 14/II. Račun pri Poštni hran. 16.160. Rokopisov ne vračamo. Telefon 21-09.

Leto VI. Ljubljana, dne 17. julija 1937. Št. 28.

„Narodni voditelji"

V zadnjem času je bilo na raznih zborovanjih podanih od naših »narodnih voditeljev« nekoliko zelo značilnih izjav, med katerimi je menda najbolj blesteča sledeča:

Čuvajmo Jugoslavijo!

»Narodni voditelji,« ki podajajo take in slične izjave, se očividno prištevajo med velike može in ker zavzemajo tudi vidne položaje v naši sredini, bo menda že res, da za nekatere nekaj veljajo. Dovolijo pa nam naj, da mi vseeno malo drugače gledamo njihovo veličino kot jo gledajo njihovi pristaši in kot si jo očividno predstavljajo oni sami.

Ti možje so si dali tiskati vizitko »Narodni voditelji«. Prav! Mi bi jim tega naslova ne izpodbijali, če bi njihov položaj tudi dejansko odgovarjal njegovi vsebini, t. j., ako bi jim ta naslov podelil narod in ako bi jim narod ta naslov, čim ga postanejo nevredni, lahko odvzel. Ali — in tega se ti naši »narodni voditelji« tudi sami prav dobro zavedajo — oni so dobili ta naslov po naročilu tistih internacijonalnih sil, ki usmerjajo ka- [illegible] v [illegible] in s trenutkom, ko padejo v nemilost pri teh silah, so izgubili tudi svoj blesteči naslov »narodni voditelj«. Oni to prav dobro vedo in znano jim je, da te internacijonalne sile že jutri lahko pokličejo najbolj skritega hribovskega kaplana na njihovo mesto in da bo ta kaplanček v štirinajstih dneh prav tako »narodni voditelj«, dočim bi dosedanji izginili v zatišje, iz katerega bi čuli o njem šele takrat, ko bi bilo treba uvrstiti njegov pogreb v vrsto reklamnih prireditev gotove politike.

Ker poznamo vse okoliščine prav do dna, naj nam »narodni voditelji« ne zamerijo, ako jim tega naslova ne priznavamo in vsled tega tudi ne opravičenosti, da dele naš narod z diktatorsko gesto v dva dela, od katerega enemu priznavajo atribute naroda, drugemu pa jih kratkomalo zanikajo in ga proglase za »skupine«.

V kolikor je bilo torej pri teh izjavah poudarka v dejstvu, da so jo podali »narodni voditelji« iz zgoraj navedenih razlogov, nam ta poudarek niti najmanj ne imponira. Nasprotno! Vsa težina izjave izgubi baš vsled tega vsaj polovico svoje vrednosti.

Prav pa je, da si ogledamo vsaj prav na kratko tudi vsebino te izjave. Tu pa naletimo na precejšnje težkoče, ker »narodni voditelji« niso dovolj jasni, za kateri narod prav za prav gre. Za katoliški narod, ki je raztresen po širnem svetu in predstavlja kljub raznim barvam kože in kljub bivališču na raznih kontinentih po katoliški praksi en narod in eno državo z edino prestolico v Vatikanu? Ali gre za jugoslovenski narod, ki prebiva — tudi po izjavah šefov JRZ in nele po naši perverzni ideologiji — na ozemlju od Triglava do Črnega morja? Ali pa so imeli v mislih našo ožjo domovino in njeno prebivalstvo, torej nas Slovence?

Katoliški narod vseh kontinentov seveda marsikatera »skupina na našem narodnem telesu« ne priznava. To ni v skladu z nacijonalno ideologijo in vsled tega jim to tudi nihče ne more zameriti. Zastopati internacijonalno ideologijo se še nekako da v mejah neke logike. Razumeti internacijonalno nacijonalo pa vsaj onemu človeku, ki ima osnovno šolo in malce odprte možgane, res ni mogoče.

Da bi v svoji izjavi imeli v mislih jugoslovenski narod, se nam zdi nemogoče, ker tako nelogični niso niti narodni voditelji, da bi nas danes proglašali za apostole n[illegible] [illegible], a jutri že kot zločince nad to ideologijo.

Tako skoraj res ne preostane drugo, kot da si človek misli, gospodje »narodni voditelji« so to pot enkrat izjemoma mislili zopet na slovenski narod. Tu pa v resnici priznavamo v polni meri svoj greh. Sežigali smo največje umotvore naših pisateljev (Cankarjevo Erotiko), zahtevali smo spremembo belo-modro-rdeče zastave v zlato-modro-rdeče, da bi našli čim večje dopadenje pri Nj. Apostolskem Veličanstvu itd., itd., pa že prvi podvig našega naroda proti hlapčevstvu tujcu, upor Matije Gubca in njegovih kmetov proti nemškim grajščakom smo kaznovali na ta način, da smo posadili razbeljeno krono temu kmetskemu kralju na glavo ob asistenci nemških plemičev. Seveda pa je bilo to takrat, ko smo bili prvič na svetu, a na naši glavi je blestela — tonzura.

Izkoreninjenci

Drugim lepim in prijaznim nazivom, ki smo jih bili jugoslovenski nacijonalisti kot predstavniki jugoslovenske unitaristične misli, deležni po osvobojenju in zedinjenju, torej v lastni nacijonalni državi, se je pridružil v zadnjih dneh še naziv »izkoreninjenci«. Izkoreninjenci so vsi oni, ki ne razumejo, da je »nastala Jugoslavija po svobodni volji treh svobodnih južnoslovanskih narodov«, vsi oni, ki »ne doumejo veličine tega osnovnega temelja, na katerem sloni nova država, ne uvidijo, da je v naši državi potreba široko razgledanih zidarjev, ki na osnovi narodove volje vedno bolj lepšajo in izpopolnjujejo veličastno zgradbo jugoslovenske države, h kateri naj bi mi Slovenci kot najkulturnejši prispevali najpomembnejše kvadre.« Tem izkoreninjencem očitajo nasprotniki, da so »v svoji suženjski miselnosti prepričani, da je Belgrad ali belgrajska čaršija gospodar in lastnik te države, ne pa ves narod od Triglava do Djedvdjelije, ki je to državo ustvaril, za njo dela, trpi in žrtvuje in bi jo branil do zadnje kaplje krvi, če bi bilo treba.«

Ne bomo se bavili z osebami onih, ki producirajo v svoji [illegible] plodovitosti vedno nove psovke na račun jugoslovenske unitaristične misli in njenih pobornikov. Posel bi bil preumazan, poleg tega bi tozadevna naša izvajanja predvidoma ne zagledala belega dneva. Zato je bolje, da skiciramo na kratko nacijonalno prošlost vseh onih, katerim predstavniki tuje internacijonale očitajo izkoreninjenost.

Misel jugoslovenskega unitarizma se je pojavila med nami Slovenci v l. 1903. ter zajemala vedno širše plasti naše takratne nacijonalne mladine. Ta misel je izoblikovala prve krvave žrtve, ki so padle v l. 1908. na ljubljanskih ulicah za slovenstvo in njegove pravice, zlasti za slovensko zastavo kot zunanji izraz slovenske nacijonalne zavesti in borbenosti. Ta misel je vzgajala mladino dotlej, da je v prvi številki »Preporoda« od 1. novembra 1912 objavila svoj program doslovno s sledečimi besedami:

»Mladina! Nova pot se odpira pred teboj. Stopi na njo s pogumom in ne zapusti je, četudi te bodo preganjali, četudi boš morala trpeti za svoje ideale. Tako trpljenje je prijetno, tak bič ne boli. Pripravljaj se na veliki dan, ki gotovo pride. *Bodi junaška boriteljica za svoje ideje, za ideje jugoslovenstva, za idejo narodnega ujedinjenja Jugoslovenov!*«

Val jugoslovenskega unitarizma je zajel tudi hrvatsko mladino. »Narodno Jedinstvo« v Zagrebu je 26. marca 1914 objavilo sledeč program:

»Naš program je nacijonalizem, demokratizem, naprednost. Sedaj je čas zatišja med prošlimi in — kar ni izključeno — bodočimi velikimi dogodki. Zato je prav sedaj potrebno, da se izven strankarskih in pokrajinskih politik začno snovati stvarni in obsežni temelji obče in široke nacijonalne politike in da se na ta način s pravo orientacijo v vsem narodu okrepi vera v možnost in uresničenje narodnih idealov... *Nismo samo južni Slovani, ampak hočemo biti Jugosloveni, ker samo ideja narodnega edinstva Hrvatov, Srbov in Slovencev more zadovoljiti naravne narodne težnje*, da postanemo kot narod večji in jačji, bolj svobodni in nezavisni. Jugoslovenstvo kot nacijonalna enota se šele oblikuje in bo dobilo svojo končno obliko šele tedaj, ko se bo proces izenačenja, ujedinjenja in osvobojenja dovršil ne le v zavesti, ampak tudi v resnici. Zato bomo naglašali misel, da je *nevarno dovoljevati in nenacijonalno hoteti, da se tri narodne skupine še naprej razvijajo posamezno.* Eno je sedaj najvažnejše: potrebno je absolutno in brezpogojno edinstvo ciljev, volje in dela, treba je, da vsi vemo in čutimo in da obenem to ves svet ve, vidi in čuti, da hočemo mi Hrvati, Srbi in Slovenci eno in isto, da hočemo biti eno vedno in povsod in v vseh mogočih slučajih.«

»Klic od Gospe Svete«, ki ga je izdala naša preporodaška mladina spomladi 1914, pravi med drugim:

»Treba je streti okove, ki v njih ječi naš narod, in ga speljati na solnčne poljane svobode, kjer bo živel novo življenje. Poguma in požrtvovalnosti je treba pri našem delu, kajti cilj je velik: *jugoslovensko edinstvo, velika bodočnost enotnega svobodnega jugoslovenskega naroda.* Zavedamo se, da nismo bili in nismo majhni po številu, ampak vsled malenkostnih misli, vsled malega obzorja... Naše delo, čim bo res delo za našo narodno bodočnost, *mora biti delo za jugoslovensko misel.* Proč s polovičarstvom! Jugoslovane so razdelili tujci, ker je bil in je še to prvi pogoj, da so nas mogli in še morejo izkoriščati... *Iz tega suženjskega stanja jugoslovenskih plemen ni rešitve za kako posamezno pleme.* Svobodo, neodvisnost, boljšo bodočnost si moremo Jugosloveni priboriti le s složnim nastopom, s skupnim delom... *Kameniti spomeniki potujočega Gosposvetskega polja kličejo Slovencem, da imajo samo eno pot do boljše usode, do novega življenja, do svobode: jugoslovensko edinstvo.*«

To je miselnost, katero je »Slovenec« v svoji številki od 1. junja 1914 označil doslovno tako:

»Kaj hoče velesrbstvo? Stremi za tem, da ustvari na razvalinah Avstrije veliko srbsko državo, le pogodivši se z Madžari, Lahi in Rumuni. T[illegible] [illegible]. Da bi Hrvati in Slovenci ne opazili, kaj jih čaka, če bi se imela osnovati velika Srbija, je propaganda, ki pohaja seveda iz Belgrada, vrgla v avstrijske jugoslovanske dežele *o[illegible] in [illegible] o ‚jugoslovanskem nacijonalnem in kulturnem edinstvu'. Zlasti mladina v svojem megleno navdušenem razpoloženju se je dala v to mrežo ujeti.*«

Toda jugoslovenska mladina ni molčala. Dne 25. 7. 1914, torej en dan pred napovedjo vojne, je objavilo »Narodno Jedinstvo« dopis iz Gorice, ki pravi med drugim:

»Hrvati in Srbi vidijo v jugoslovenstvu samo pogoj boljše in svetlejše bodočnosti, za nas Slovence je jugoslovenstvo vprašanje življenja in smrti. Življenje, ki ga žive Hrvati in Srbi kot narod, sploh ni življenje, ampak životarjenje. Toda ako Hrvati in Srbi kot narod životarijo, Slovenci — umirajo. Slovenske matere zadnjih 60 let, odkar so se Slovenci narodno zavedali, niso rodile otrok za pomnožitev lastnega naroda, ampak za krepitev germanstva... Za nas je samo dvoje vprašanj: ali hočemo mirno in obupano čakati na svojo narodno smrt, ali pa hočemo storiti vse, kar je v naši moči, da rešimo svoje narodno bistvo. Na prvo vprašanje bomo gotovo odgovorili: nečemo umreti, in na drugo istotako odločno: hočemo živeti. Toda mi se zavedamo, da se sami ne moremo rešiti. *Mi moramo videti svojo rešitev samo v jugoslovenstvu. Zavest, da smo severna mrtva straža jugoslovenstva, nam bo dala moči, da vzdržimo v težki borbi in dočakamo dan pravice in boljše bodočnosti.* Naša stara generacija je že popolnoma obupala. Toda nova generacija je prinesla v našo narodno borbo ne le novih idealov, ampak tudi novih sil in v nas vse bolj prodira zavest, *da je naša rešitev samo v jugoslovenstvu.* Zato bomo vzdržali tudi sedanji pritisk in preganjanje.«

To je bila mladina, ki je instinktivno čutila in gledala, da je treba prelomiti s prošlostjo in z malodušnim obupom starejše generacije ter je treba zagrabiti za delo, toda ne več za delo v okviru črnožolte monarhije, ne več za delo v ozkem okviru slovenskega jezika in slovenske zemlje, marveč v širokem okviru jugoslovenskega zedinjenja in jugoslovenske nacijonalne države. To je bila mladina, ki je dala prve aktivne borce za jugoslovensko svobodo med nami Slovenci, mladina, ki je stvorila prve prostovoljske odrede ter prešla med jugoslovenske vojne dobrovoljce. To je bila mladina, ki se je zgražala, ko je čitala v »slovenskem katoliškem« tisku stihe:

[illegible]

pa se je radovala, ko je čitala v januarju leta 1915. proglas »Jadranske legije«, podpisan med drugim od dr. Trumbića, dr. Drinkovića itd., ki je vseboval tudi sledeče besede:

»Slovenec, Srb, Hrvat so sinovi ene matere, solza istega očesa, kri iste odprte rane. Slovenec, Srb, Hrvat *so en narod, ker govore v istem jeziku, ker jih druži ista misel in vežejo ista čustva. To je skupni narod jugoslovenski*, edini zakoniti gospodar svoje zemlje, široke naše skupne domovine, Velike Jugoslavije.«

Radovala se je še bolj, ko je čitala proglas, ki ga je izdala 7. 12. 1914 srbska vlada po veliki zmagi srbskega orožja ob Kolubari, proglas, v katerem so stale tudi besede:

»Vlada kraljevine Srbije smatra kot svojo glavno in v teh usodnih trenutkih edino nalogo, da zagotovi uspešen konec tega velikega boja, ki je takoj, ko je bil začet, *postal obenem borba za osvobojenje in ujedinjenje vseh naših bratov Srbov, Hrvatov in Slovencev.*«

S tem je tudi Srbija proglasila vojno kot skupni boj jugoslovenskega naroda za osvobojenje. Le na tej podlagi se je moglo vršiti delo naših emigrantov, ki so nastopali kot »Jugoslovenski odbor«, ki je moral ravno vsled svojega jugoslovenskega unitarističnega stališča zapustiti Rim in iti v London. Delo teh jugoslovenskih nacijonalistov, oprto na velike žrtve srbske vojske in jugoslovenskih vojnih dobrovoljcev je ustvarilo prve temelje naši današnji kraljevini v velikem mednarodnem svetu, šele *kot del jugoslovenskega naroda* in kot ozemlje, ki spada *vsled jugoslovenskega unitarizma* brezpogojno k bodoči nacijonalni jugoslovenski državi, smo postali tudi mi Slovenci znani v svetovni politiki. Takrat ni padlo in ni moglo pasti nikomur, pa niti dr. Trumbiću, na misel, da bi se govorilo poseboj o Srbih, posebej o Hrvatih in posebej o Slovencih. Vsi so se zavedali, da moremo samo kot nacijonalna, etnična enota predstavljati utež, ki se jo lahko postavi poleg drugih, mnogo večjih uteži na tehtnico svetovne politike, zlasti pa utež, ki prihaja v poštev v borbi proti Londonskemu paktu in v njem izraženim zahtevam Italije.

Ideja jugoslovenskega unitarizma je tvorila tudi temelj Majniške deklaracije od dne 30. 5. 1917, kajti v njej so v »Jugoslovanskem klubu« zbrani slovenski in hrvatski poslanci naznanili, da bodo »zastavili vse svoje sile *za uresničenje zahteve po enotnosti naroda*«. To je bila za jugoslovenske nacijonaliste osnovna točka te Majniške deklaracije, vsled te osnovne točke so prešli molče preko avstrijskega okvirja, ki so ga smatrali samo kot takrat še potreben priviček, brez katerega bi propaganda deklaracije ne bila mogoča. Pravi izraz volje vseh Slovencev so videli v krfski deklaraciji od 20. 7. 1917, ki je z vso ostrostjo podčrtala, da je naš »troimeni narod isti po krvi, govorjenju in pisanem jeziku, po zavesti svojega edinstva, po kontinuiteti in celini teritorija, na katerem prebiva...«

Prišel je zlom centralnih velesil, prišel je dan svobode. Že 18. 10. 1918 je Narodno Vjeće v Zagrebu izdalo proglas, čigar prva točka se glasi: »*Zahtevamo ujedinjenje vsega našega naroda na vsem njegovem teritoriju, neglede na katerekoli pokrajinske in državne meje.*« In zadnji odstavek tega proglasa pravi: »Narodno Vjeće poziva *ves naš narod ene krvi in jezika*, ene duše in enega srca, da zastavi vse svoje sile za uresničenje teh zahtev...« Proglas je podpisal za Slovence g. dr. Anton Korošec! In v času, ko je srbski podpolkovnik Švabić s svojimi 700 srbskimi vojaki čuval Ljubljano in poslal italijanskemu poveljniku na Vrhniki ultimativno zahtevo v imenu »vojske Kraljevine Srbije, ki je zasedla ozemlje Ljubljane v imenu antante«, naj se umakne na demarkacijsko črto, v času, ko je Hrvatski sabor dne 29. 10. 1918 proglasil dotedanjo zvezo z Ogrsko kot neobstoječo ter izjavil, da pristopajo Dalmacija, Hrvatska in Slavonija »po modernem načelu narodnosti *in na temelju narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupno narodno suvereno državo*« — je zagledala svet Ženevska deklaracija od 9. 11. 1918, ki so jo podpisali za Slovence dr. Korošec Anton, dr. Žerjav Gregor in dr. Gregorin Gustav. Ta deklaracija govori le *o enem narodu* Srbov, Hrvatov in Slovencev ter o *ujedinjenju* v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Njegova svetost patriarh Varnava, odločni borec proti mračnim silam, leži težko bolan . . .

Vedno bolj so razburljive vesti, ki prihajajo k nam o težki bolezni zvestega sodelavca pokojnega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja in prvega pobornika jugoslovenske misli Nj. Sv. patriarha Varnave.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Zavedajo naj se vsi oni, katerim je barantanje s častjo in ponosom naroda navaden trgovski posel, da je naš narod doprinesel k ustvaritvi te naše države že ogromne žrtve in da jih bo še doprinašal, ker se zaveda, da mu stoji ob strani Pravica, katere čistost bo branil do poslednjega diha. Zavedajo pa naj se tudi tega, da jugoslovenski nacijonalisti ne bodo nikdar priznali papirnatih zakonov, ki sramotijo naš narodni ponos in ki bi prinesli nemir v pravično stanje vseh onih stotisočev pokojnih, ki so žrtvovali svoja življenja le za svobodno in od nikogar odvisno Jugoslavijo!

Mi se v teh težkih dneh, polnih preizkušenj, pridružujemo molitvam naših pravoslavnih bratov ter želimo Njegovi Svetosti patriarhu Varnavi, da bi njegova usta, ki so morala onemeti, nam jugoslovenskim nacijonalistom kmalu zopet spregovorila tolažilno besedo vere in upanja v boljšo bodočnost svobodnega in od nikogar odvisnega jugoslovenskega naroda.

Čuvajmo Jugoslavijo!

K ekspozeju g. dr. Stojadinovića o konkordatu

. . . Glavno oviro, ki nam je očitala, da bo v slučaju sprejetja konkordata pravoslavna cerkev igrala podrejeno vlogo smo, kot ste slišali, odstranili . . .

(Iz ekspozeja predsednika vlade gosp. dr. M. Stojadinovića)

V zadevi konkordata smo srečno napravili korak naprej. V četrtek dne 8. julija 1937 je podal g. predsednik vlade v prepolni sejni dvorani Narodne skupščine svoj ekspoze o konkordatu. Seji so prisostvovali poleg članov odbora za proučitev konkordata tudi vsi senatorji in poslanci. Od vladne večine burno pozdravljen je povzel besedo g. dr. M. Stojadinović, ki je med drugim izrekel tudi sledeče besede:

»Vse dosedanje delo vlade, kateri imam čast predsedovati in katera je rešila že mnogo težkih vprašanj v korist pravoslavne cerkve in njenega duhovništva, je najboljše merilo, da je vsaka bojazen predstavnikov srbske pravoslavne cerkve, da bi ona igrala ob sprejetju konkordata podrejeno vlogo, neosnovana. Na vse zadnje je tudi moja osebnost kot dobrega Srba in dobrega pravoslavca najboljša garancija, da se bo konkordat izpeljal brez vseh zlih posledic za pravoslavno cerkev.«

Čaršija

[illegible] imamo mi jugoslovenski nacijonalisti svoje odrejeno in nedeljeno mnenje. Mi vemo, in to bo tudi naša zgodovina zabeležila s krvavimi črkami, da je večina poštenih in dobrih Srbov položila svoja življenja na žrtvenik domovine v bojih za krst častni in svobodo zlato. Mi tudi vemo, kakor tudi vsi dobri Srbi to vedo, da so tisti, ki se danes trkajo na svoja tako zvana poštena prsa, kot izrodki naroda za časa najhujših in najbolj krvavih bojev pijančevali z vlačugami po pariških barih. Mi vemo, da so se ti narodovi izobčenci po končani vojni vrnili v osvobojeno domovino ter zavzeli vsa važnejša, vidnejša in vplivneša mesta ter so s teh mest metali in še mečejo drobtine milosti vojnim invalidom, vdovam in sirotam, katerih udje, možje in očetje ležijo zakopani v še sveži, s krvjo prepojeni prsti velike grobnice na Kajmakčalanu. Ta kri in okostnjaki padlih poštenih Jugoslovenov kličejo danes po maščevanju. V njihovem imenu odklanjamo mi jugoslovenski nacijonalisti vsako bahaštvo, ki gre na račun njihovih žrtev in njih poštenega narodnega imena.

Obenem pa odrekamo tako zvani jugoslovenski čaršiji, ki je po zadnji izjavi poslanca Lukarevića (JRZ) najbolj nacijonalno usmerjena, vsako legitimacijo, braniti čast in veličino te naše države. Odrekamo jim narodnost, kajti oni niso vredni, da bi v sramoto slavne srbske zgodovine ter v sramoto nas Jugoslovenov si lastili narodnost tistega srbskega naroda, ki je vedno zaničeval v prokletstvo zavržene izdajalce.

Naša borba ni borba za prošlost. Naš boj naj velja bodočnosti, kajti ta je in mora biti naša!

Črv čaršije se je po krivdi omahljivosti zaril globoko v naše jugoslovensko telo. Treba ga bo odstraniti, izžgati, da bo to telo zopet močno in odporno proti vsakemu navalu podtalnih sil, ki danes hlastajo s pomočjo tako zvanih »poštenih« izrodkov po našem narodnem blagru. Ni sile, ki bi nam mogla preprečiti pot k našemu ponovnemu vstajenju! Ni sile, ki bi nas mogla zdrobiti! Smo močni v svojem poštenju, veliki v svojem idealizmu in optimisti v gledanju na bodočnost. Smo nezlomljivi jugoslovenski nacijonalisti in kot taki odklanjamo in preziramo prokletstvo našega naroda, ki je združeno v tako zvani »nacionalno pošteni srbski čaršiji«!

Poziv na slovensko skupnost

Iz onih vrst, kjer je desetletja vladala krilatica »Mi sami in samo mi!«, prihajajo, začuda, pozivi na slovensko skupnost! Izbrisale naj bi se razlike, razšle naj bi se naše stranke, naše struje, naši tabori, naša prepričanja, vsi stopimo v skupno kolo, v slovensko skupnost! Tako je v Moravčah slavnostni govornik urednik Kremžar slavilcem majske deklaracije rekel: »Naj ne bo med nami malodušnosti. Tudi mi bomo doživeli veliko združenje Slovencev, ako bomo hoteli. Kdor briše slovensko ime iz zgodovine in s te zemlje, ta je sovražnik Jugoslavije. Zato bi se morali *združiti vsi Slovenci tega in onega prepričanja* za večjo moč in lepšo bodočnost Jugoslavije.«

Na celjskem taboru »slovenskih fantov« pa je njih vodja dr. Žitko ob navzočnosti vladike Jegliča, »voditelja slovenskega naroda« dr. Korošca in bana dr. Natlačena prav posebno podčrtal toisto stvar, navajajoč dve najhujši rani našega narodnega telesa: »Prva rana je *v pomanjkanju čuta za slovensko skupnost*, druga rana pa je, da del Slovencev ni svoboden.« O naši domači idejni, politični in kulturni razdvojenosti, ki onemogoča slovensko skupnost, je rekel vodja dr. Žitko: »Priznati moramo, da Slovenci izredno trpimo radi te razdvojenosti. Temu nasproti je treba v mladini vzgojiti misel narodne skupnosti! Slovencev nas je malo, a kot narod smo celota zase, zato je obveznost posameznika napram celoti toliko večja. Vsak slovenski človek, ki je brezbrižen ali se postavi proti slovenski skupnosti, znači škodo za narod. Naloga naših tečajev je, da se obravnavajo vsa vprašanja predvsem z vidika naše slovenske skupnosti.« (Obilno pritrjevanje.)

Uvodnik v »Kmetskem listu« z dne 1. julija pravi: »Kako naj dosežemo ugodno sožitje s Hrvati in Srbi, če niti Slovenci sami *v svojem krogu tega ne znamo ustvariti!*« »Kmetski list« misli, da je ta združitev dosegljiva, saj »po našem odločnem prepričanju smo Slovenci svojsko-kmetska družabna tvorba in se moremo in moramo srečati in strniti edino le v močnem narodnem *kmetskem* gibanju, ki nam bo pripravilo pot in tla za vsedržavno kmetsko gibanje. S tem pa rešimo slovenstvo in jugoslovenstvo!«

Tako imamo z vseh strani potrjeno našo narodno razdvojenost in hkrati z vseh strani stavljen predlog za slovensko odnosno za narodno skupnost, ki naj vede do izgraditve močne *bodočnosti*.

Ako se pomudimo predvsem pri izjavi g. Kremžarja, zlasti pa še pri izjavi g. dr. Žitka v Celju, moramo zapisati, da so za obravnavanje občenarodnih zadev *potrebni gotovi pogoji*, predvsem moralni! G. Kremžar za poziv na to narodno skupnost ni bil upravičen v trenotku, ko je nastopil kot govornik majske deklaracije, torej občenarodne zadeve, ki jo je *strankarsko* vzel v zakup samo majhen del politično delujočih, trenotno vplivnih Slovencev! Kdor se poda na tabor, ki se ga ni mogel udeležiti *ves* narod, ker je bil skupek politično drugo mislečih že v naprej izločen od sodelovanja, ta *naj nikar ne poziva na slovensko narodno skupnost*. Če pa pogledamo v Celje, kjer so se nekdanji Orli zbrali pod novo firmo »slovenskih fantov« in je njih vodja dr. Žitko, ki je pozval javno nas vse na delo za slovensko skupnost, moramo že *vsled tega dejstva* videti v dr. Žitku najneprimernejšo osebo! Potem, ko imamo že sedmo leto vsaj v pogledu telesne vzgoje enotnost in skupnost, dano v državni telovadni organizaciji Sokola kraljevine Jugoslavije, ima gotovo dr. Žitko nemajhno zaslugo, da danes v Sloveniji *celo* v pogledu telesne vzgoje zopet ni nikake skupnosti več in tudi ne nikakih izgledov za tako skupnost v bližnji bodočnosti! Če pa, gospoda, celo v pogledu telovadbe razdvajate, *že napravljeno skupnost razbijate*, kako hočete ustvarjati *programsko skupnost vseh Slovencev?!* Ali naj vam serviramo iz »Delavske pravice« z dne 1. julija, torej iz glasila »Krščanskega delovnega ljudstva« citat, ki ga je za časa celjskih dni podal načelnik »Jugoslovanske strokovne zveze« Srečko Žumer: »Dokler bodo *samo radi strankarsko-političnih* razlogov ustanavljali in podpirali *nove* organizacije proti Krekovi JSZ in metali iz katoliških vrst pionirje krščanskega gibanja po naših industrijskih središčih, toliko časa voditelji slovenskih *katoličanov* ne bodo mogli trditi, da *razumejo* čas, v katerem živijo!« Torej sotrudniki dr. Žitka, dr. Korošca in dr. Natlačena celo pri svojih ljudeh izpodbijajo vsako možnost skupnosti, celo v katoliški hiši sami uničujejo enotnost, dasi baje organizacija krščanskega delavnega ljudstva »ni prav nič drugega, kot najdragocenejša duhovna dediščina dr. Janeza Kreka, kot zavest nujnosti borbe za najosnovnejše človeške pravice in božje dostojanstvo delovnega človeka, kot večni ogenj v naših srcih, ki ne bo nikdar ugasnil!« In, kot da ve za misel Kremžarjevega in dr. Žitkovega, skratka, klerikalnega poziva na slovensko skupnost, kliče gospod Žumer slavnostni tribuni v Celje: »*Proč z demagogijo, s stremuštvom in špekulantstvom?!*«

Kaj hitro bi bila narodna skupnost ustvarjena, če bi med nami ne bilo toliko zaslepljencev, ki delajo za *tuje* gospodarje, ki so vpreženi v razne antinacijonalne internacijonale! Ko se bomo Slovenci zavedli, da ima med nami pravico do besede samo naša kri in naša duša, da Rim ali Moskva« med nami nimata kaj iskati, *šele takrat bo ustvarjena atmosfera za našo skupnost!* Tedaj ne bo treba več navajati, da je najhujša rana našega narodnega telesa v naši razdvojenosti, pri tem pa prav nič storiti proti tej razdvojenosti razen pomilovalno besedičiti o njej!

Sicer pa, gospodje »slovenski fantje«, kakšno skupnost pa hočete in komu naj ta skupnost služi? Tudi Maček poziva na skupnost! Ali mar hočete z lepimi gesli ustvariti zmedo v nas, da tudi vam uspe med Slovenci skupnost, ki naj bo izrabljena za separatizem? Mi, nacijonalni Slovenci, vemo, da je Združena Slovenija, kakor je bila zamišljena leta 1848., navadna utopija! Mi celo to vemo, da je združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v habsburškem okvirju preozko združenje! *Mi poznamo le eno skupnost, kateri naj služijo vsi, a to je skupnost narodna ali kar je isto skupnost jugoslovenska.* Slovenske skupnosti v oddvajajočem in razdvajajočem smislu — *ne rabimo*, njo odklanjamo, ustvarjamo pa široko jugoslovensko skupnost, v kateri bo zamislek naših očetov po združeni Sloveniji še najprej uresničen, hkrati pa bo *vsa* jugoslovenska kri zbrana v enotni državi in enotnih narodnih mejah. Izgled Celja in celjskih fantov je bil te dni tak, da smemo pričakovati tudi od dr. Žitka in njegove armade, da že deluje za tako narodno skupnost, ki jo je le pogrešno imenoval slovensko, ki pa je bila, sodeč po državnih zastavah in jugoslovenskih vzklikih, povsem *jugoslovenska*. Ako to napačno razumemo in iskrenost zamenjujemo s preračunano, špekulativno taktiko, dr. Žitka in njegovih seveda ne sprejmemo medse! Ako pa so levji slovenoborci tudi dejansko prerojeni, pričakujemo od dr. Žitka, da obleče svoje fante v sokolski kroj in jih prepusti vzgoji organizacije, ki ji pripada sam Kralj in ki najvestneje varuje naročilo Njegovega vzvišenega Očeta: Čuvajte mi Jugoslavijo!

Kot rečeno: za velike narodne zadeve je treba predvsem primerne moralne kvalifikacije in pa, po prerojenosti, — radi jamstva — par let dejanskega, praktičnega delovanja v našem jugoslovenskem smislu.

Pozdravljena, *jugoslovenska* skupnost, dobrodošli njeni prijatelji in borci! Slovenska skupnost, umakni se jim, premajhna si, preplahka, nepotrebna!

-že

(Nadaljevanje s 1. strani)

Izkoreninjenci

Pojavile so se sicer intrige, posamezniki so poskušali preprečiti delo ujedinjenja, začela se je celo agitacija za republiko. Razvoj dogodkov je šel preko njih, Narodno veče je moralo dne 24. 11. 1918 proglasiti »*ujedinjenje države* na vsem jugoslovenskem področju bivše Avstro-Ogrske monarhije s kraljevinama Srbijo in Črno goro«, nato je prišel lepi 1. december 1918!

Pridržujemo si nadaljevanje teh suhih zgodovinskih dejstev za druge prilike. Vprašamo pa: Ali so izkoreninjenci oni, ki so ostali zvesti svojemu prepričanju, katero so javno priznavali in izražali že kot sužnji črnožolte apostolske monarhije in kljub denunciranju s strani onih, ki hočejo danes govoriti o izkoreninjencih? Ne, nismo izkoreninjeni, kot niso izkoreninjeni oni, ki nas psujejo s temi lepimi izrazi. Kot so ti naši ljubi nasprotniki *še vedno vkoreninjeni* v svoji stari, [illegible] suženjski miselnosti, tako smo ostali mi slej ko prej zakoreninjeni v svojem nekdanjem jugoslovenskem prepričanju. Hvala Bogu pa smo že davno izkoreninjeni iz ozračja laži, zlobe in ovaduštva, kajti ravno vsled tega, ker tega ozračja prenašati nismo mogli, smo postali privrženci in poborniki jugoslovenskega unitarizma in ostanemo to tudi v bodoče, pa naj bo to prav ali ne našim nasprotnikom, ki so v tem ozračju tako globoko zakoreninjeni, da se iz njega izkoreniniti sploh ne morejo.

●

resnica ima večjo silo kot tisočkrat izkričana laž!

Sokolske legije

Sokolsko društvo Ljubljana-Zgornja Šiška vljudno vabi bratsko članstvo in vse prjatelje na svoj

JAVNI TELOVADNI NASTOP,

ki se vrši v nedeljo 18. julija 1937 ob 16. uri na letnem telovadišču (blizu narodne šole)

Sv. Peter v Savinjski dolini

V komaj 10 letni dobi svojega obstoja si je sokolsko društvo Sv. Peter v Savinjski dolini zgradilo svoj lasten društveni dom ter ga z dovoljenjem pisarne Nj. Vel. kralja Petra II. posvetilo nepozabnemu spominu najodličnejšega Sokola, Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Pokroviteljstvo otvoritve novega, ličnega in našim razmeram odgovarjajočega doma je blagovolil prevzeti Nj. Vel. kralj Peter II., kar je nov dokaz, kako na najvišjem mestu pojmujejo pomen sokolskega pokreta. Vse članstvo in javnost je z največjim navdušenjem sprejela vest o tozadevni najvišji odločbi. Otvoritev novega doma se vrši v nedeljo 1. avgusta t. l. ter bo v zvezi s proslavo 10 letnega društvenega obstoja in javnim nastopom žalskega sokolskega okrožja. Poleg otvoritve in javnega telovadnega nastopa z najpestrejšimi točkami se bo vršila velika narodna veselica, pri kateri bo svirala priznana sokolska godba iz Trbovelj. Naprosili smo k sodelovanju tudi vzorno telovadno vrsto br. društva Celje, ki povsod, kjer se pojavi, žanje viharen aplavz. Podroben spored prireditve bomo objavili potom lepakov in sokolskega in dnevnega tiska.

Bratje Sokoli, sestre Sokolice, prijatelji Sokolstva in vsi jugoslovensko orijentirani pripadniki! Prihitite v naš idilični Sv. Peter v čim večjem številu in podprite s svojim posetom naša stremljenja in težnje. Pridite, da skupno z nami počastite spomin neumrlega Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, ki mu je posvečen naš novi dom ter ob tej priliki skupno manifestiramo za sokolsko misel ter izrazimo neomajno ljubezen in zvestobo našemu sokolskemu starešini, kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu ter dokažimo, da hočemo — kot vedno doslej in v bodoče služiti nesebično in neustrašeno svojemu Ljubljenemu kralju Petru II., domovini Jugoslaviji in svojemu jugoslovenskemu narodu! 1. avgust v Sv. Petru naj postane velik sokolski in jugoslovenski praznik! Z ozirom na to najiskreneje vabimo k sodelovanju in posetu naše prireditve vse bratske edinice in Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Dokažimo, da se zavedamo, kaj smo bili, kaj smo in kaj hočemo ostati! Čuvarji Jugoslavije, v nedeljo 1. avgusta vsi v Sv. Peter v Savinjski dolini!

●

»Z zakonom od 6. 12. 1929 je ustvanovljen Sokol Kraljevine Jugoslavije, ki naj po svojem integralnem narodnem značaju prekrije *vse* slične dosedanje plemenske in verske organizacije. Ustanavljanje Sokola v široki masi naroda, v kateri ima Sokol tudi svoje kulturno prosvetno poslanstvo, postaja del državne politike, ki se *mora* izvesti *brez zastoja.*«

Deklaracija kr. jugoslov. vlade, 1930.

PO NAŠI ZEMLJI

Kdor iskreno in strastno ljubi domovino, je preziran in lačen kot pes, toda velik in neustrašen kot Bog.

(Petar Kočić)

To in ono

G. dr. Š. je napisal v neki brošuri, da ne more razumeti, da so nekateri delavci grozili cerkvam in evharističnim križem in da bodo z duhovniki ravno tako postopali kakor na Španskem, najmanj pa razume, da ljudje izstopajo iz katoliške cerkve. Vse to je zelo lahko razumeti, samo dobre volje je treba zraven. Kdor je čital dr. Leskovarjev govor, ki ga je imel na »Fantovskem taboru« v Slovenjgradcu, si mora nehote zastaviti vprašanje, kako more izobražen in povrh še krščanski človek tako strupeno napadati organizacijo, ki mu kot taka še kapljice vode ni mogla skaliti. Komu naj tak strašen napad prinaša zaželjeni dobiček? Le eno je gotovo, dokler [illegible] in dokler bodo govorniki à la Leskovar udrihali po Sokolu, člani tega društva ne bodo nosili baldahina pri procesijah in ne bodo delali gospodi po župniščih štafaže. To je vendar jasno. Katoliška cerkev je 1900 let preživela brez kranjskih Orlov in telovadnih odsekov in jih bo še par tisoč! Čemu torej toliko razburjenja zaradi stvari, ki za vero ni potrebna? In kam nas namerava privesti današnja politika kaplanov? Te dni je izrekel neki župnik tele pomenljive besede: »Slovenca« ne morem več čitati, »Jutra« pa si ne upam naročiti. »Ne upam«, to pove vse, ker bi ga sicer tovariši bojkotirali in moralično ubili. Še je v spominu, kako so katoliški listi pisali o kotorskem škofu. Bil je pa visok dovolj in tudi dovolj čestit, da mu ti propagatorji ljubezni do bližnjega niso mogli škofovske mitre iztrgati s častitljive glave. In to naj bo krščanski tisk! Sicer pa 99 odstotkov teh ljudi ne vzame drugih listov v roke kot »svoje«, zato je tudi vsaka polemika brezuspešna.

Dejstvo je pa, čimveč je politike v župniji, tem slabši je obisk cerkva, tem bornejše je njeno versko stanje in tem bolj se širi sovraštvo med prej mirnimi farani. Tukaj ni prostora za dolga razglabljanja o politiki svečeništva. Duhovščina vseh časov je politizirala in bo, to je za njo neke vrste sport. Celo Sokrat jo je plačal s svojim življenjem, »ker je žalil bogove«. Morebiti je temu kriv neki podzavestni strah za eksistenco. Če pa je temu res tako, potem bi se pa že nekaj bolj izdatnega moglo položiti na tehtnico.

Rekli bi n. pr.: Mladi duhovniki, čemu delate tlako raznim političnim kameleonom? Osnovne plače imate 50 Din, stari izmozgani profesorji teologije ne morejo v zaslužen pokoj, ker dobijo samo 800 Din pokojnine. Ali je to plača za 13 in še več letni študij? Vi morate kaliti vodo, da bogato ribarijo drugi. Kruha vam naj raje dajo za vaše delo, sicer pa izvajajte sabotažo. Patrijarh Varnava je prav po očetovsko poskrbel za podložno duhovščino, kaj pa imate vi od politike? Zahtevajte plačilo za svoje delo in vse bo z vami. Sklenite sabotažo, in nič več ne bo groženj, nič več posekanih križev, nobenih gorečih cerkvà in nič španskega divjanja. [illegible], potem bo pa tudi dr. Š. razumel, česar do zdaj še ni mogel zapopasti.

Čast in priznanje

Slovenski fantje, ki so imeli v Celju na koše smole in blamaže, a tudi mnogo pokalov in priznanj, so jo prošli teden ubrali v — Pariz!

Tam je bilo (?) 25.000 katoliških športnikov iz različnih držav, 150 obedov je nakuhala katoliška kuhinja v eni katoliški minuti tako, da so bili vsi siti točno v 2 urah in 42 minutah, — seveda če so jedli le 1 minuto!

K tekmam so pristopili od slovenskih katoliških telovadnih umetnikov samo trije prvoborci: Ivo Kermavner, Fric Natlačen in Ivo Varšek. V celem jih je tekmovalo v Parizu menda nad 200, torej, kakor nedavno v Celju! V Celju je bil g. Varšek prvi med vsemi, v Parizu pa — deveti, na 7. mestu je bil Natlačen, na 4. pa Kermavner. Ta trojica se je torej sijajno odrezala, če gledamo dosežena mesta. Ker pa naš mili narod še iz Celja pozna večino slovenskih katoliških pariških tekmovalcev, si lahko misli, kako mizerna je po vseh katoliških državah katoliška telovadba, če n. pr. g. Kermavner doseže kar — četrto mesto! Je pač tako, povsod so za politične katolike »črni dnevi«, povsod jih preganjajo režimi, da ni časa za zadosten trening... Le v Kranju je tem fantom posijalo novo sonce, žal tudi tu brez slovenskih zastav! Tudi v Trnovem, kjer so angažirali celô znanega trnovskega krapa, je slabotna, zbobnana udeležba pokazala, da slovensko ljudstvo odklanja slovenske fante, posebno še slovensko, katoliško-klerikalno prosveto, ki se je vendar že zdavnaj preživela! V pokojni blaženi Avstriji, kjer je imelo slovensko katoliško gibanje svoj vzvišeni, Bogu dopadljivi monarhistični in narodnorazdvajalni cilj, je bilo tako gibanje Dunaju in Rimu pač potrebno! V naših časih, ko se zopet obnavlja kopija takratnih manir, uniform in zastav, pa stoji pred nami samo — Beograd, stoji ob nas — *Jugoslavija, ki odklanja radi svoje lastne varnosti vsako plemensko in versko napihovanje.* Ljudstvo je to spoznanje že osvojilo, zato se le nerado udeležuje skupaj zbobnanih zborovanj in taborov. Katoliško ljudstvo odklanja vse to. To je dovolj jasno pokazalo že v Celju, pa tudi v Trnovem in Kranju!

Klub zelene pravde

V »Gorenjcu« objavlja g. dekan Matija Škrbec »Šenčurske dogodke«. — Med drugim piše:

»Že prej smo se domenili, da ustanovimo za one, ki so bili preganjani in zaprti, »Klub zelene pravde«. Dr. Jovanovića smo imenovali častnim članom. Vombergar je napravil kar lično diplomo: v sredini Blejsko jezero s Triglavom, v kotu slovenska trobojnica, vse pa je obkrožala — zelena kravata. Ker ima vsaka država svoje »ordne«, je tudi naša »republika« ustanovila »orden zelene kravate«, katere prvi in edini nosilec je bil dr. Jovanović.«

Da, vse je bilo nekoč zeleno! Vse le v slovenski trobojki! [illegible]

..., ki jo sicer nosijo samo slovenski »bastardi« — nacijonalisti! Časi se čudno izpreminjajo in nismo verjeli, da je celo v šenčurskih junakih toliko nečiste »bastardske« krvi! [illegible]

Ali, — bolj lep bi bil g. dekan, če bi zlasti v nedeljo imel na sebi »orden zelene kravate«! In, če smemo verjeti »šenčurskim dogodkom«, tudi bolj — pristen, sam sebi zvest bi bil!

Tako začenjajo borbo

Pred nedavnim je neki g. katehet izjavil učitelju: Mi šele začenjamo borbo in bodete že videli, ko pojdejo vse naše sile v njo... Te besede, ki jih človek danes lahko čuje na vsakem koraku, ne bi pomenile mnogo, če jim ne bi sledila dobro maskirana dejanja, ki zelo nazorno kažejo metode, katerih se poslužuje katoliški duhovnik.

Besede niso bile izrečene kdo ve kako energično, ne, čisto mirno in z gotovim prizvokom, ki naredi človeku vtis, kakor da je čul sikanje nevidne kače, ki bo vsak čas vsekala iz trave v njegovo nogo. In temu primerna so bila dejanja, ki so sledila tej »ponižni« grožnji. Borbo je dotični gospod res začel in je najprej napadel... otroke.

Zopet prikrito in zakonu nedosegljivo, brez prič je nagovarjal otroke, naj izstopijo iz Sokola in pristopijo k neki drugi organizaciji. Ko ni uspel, je začel deliti slabe rede iz verouka. Na dneve sokolske telovadbe je začel odrejati razne obvezne verske čine, samo da je s tem onemogočal obisk sokolske telovadbe. Deca, ki sedi dolge ure v šolskih klopeh in kateri je telovadba življenjska potreba, je bila torej prva žrtev pričete borbe. Razen tega ima ta deca slab red iz vedenja in verouka, ker se je upala v cerkev s sokolskim znakom.

Ta primer otvoritve »borbe« naj služi sveti Katoliški cerkvi kot kažipot, kako njena duhovščina ne bi smela delati. Prepričani smo, da je ta katehet eden izmed onih duhovnikov, na katere je znana škofovska poslanica imela 100 procenten vpliv in vidi v Sokolstvu nevarno organizacijo za katoliško vero.

Stotič pribijamo, da je lahko sokolska deca kljub temu, da pridno telovadi, vseeno verna in sokolski znak na prsih naj ne bo zabrana za vstop v cerkev.

Če bi se pa taki slučaji ponavljali, je jasno, kdo bo kriv, če se bodo otroci izogibali cerkve.

Učitelj Čičigoj in zadružna politika

V deželi Titikaki je bila nekoč slaba letina. Vso pomlad in prve poletne mesece ni hotelo biti dežja, četudi so Titikakci molili in v prošnjih procesijah prosili mokrega blagoslova z neba. Zato je bila žetev kaj slaba. Od vsega žitnega pridelka ni ubogim Titikakcem ostalo niti tolikanj, da bi si spekli hleb kruha, da o semenu za prihodnje leto sploh ne govorim.

Precej po mršavi žetvi pa se je vlila ploha in dež je padal neprenehoma do mrzlih jesenskih mesecev. Tolikšna moča pa spet ni bila prida: krompir je segnil že po poljih, debelača pa se je tudi tako slabo obnesla, da je na njivah ostalo samo koruzišče, ker zrnje še za ptičice pod milim nebom ni zadostovalo.

Tako je v deželo Titikako pritisnila lakota. V tej sili in nesreči so se Titikakci spomnili na svojega učitelja Čičigoja, ki jim je znal in vedel zmerom pomagati, kadar je bila potreba največja... Prišli so k njemu in zajavkali:

»Preljubi Čičigoj, up in nada naša, pomagaj nam. Ničesar nimamo za v piskre in v naših trebuhih je sama sapa.«

Učitelj Čičigoj je bil usmiljenega srca in požrtvovalen človek. Zato je pač bil učitelj. In ker je prišel potlej do spoznanja, da so Titikakci izvohali, da ima nekakšne zveze z Bobojedistanom, glavnim mestom dežele Titikake, mu ni preostalo drugega, da je šel in napisal meščanom bobojedistanskim prošnje pismo:

»Spoštovani in siti meščani Bobojedistanci,« je pisal. »Deželo Titikako je udarila šiba Gospodova. Letina je slaba in ujme so zagospodarile po deželi Titikaki in lakota je zdaj njen neljubi gost. Potreba takojšnje pomoči je velika in nujna. Pošljite nemudoma sestradanim Titikakcem živil, sicer preti nevarnost, da se bodo zbrali in privihrali v Bobojedistan ter ga pomendrali.«

To prošnje pismo je bilo sicer malo vredno svojega imena, vendar zaleglo je. Bobojedistanci so poslali Titikakcem živil, da so jih imeli ti poslej na pretek.

Zgodovinarji današnjih časov bi težko uganili, ali je site Bobojedistance pri tej podpori vodilo čustvo ljubezni in usmiljenosti do sestradanih Titikakcev ali pa so se hoteli izogniti nezaželjenemu posetu lačnih hord iz Titikake, ki naj bi »privihrale v Bobojedistan ter ga pomendrale« in Bobojedistancem spuščale pod nosove »sapo iz lačnih trebuhov«.

Pa takšno ugibanje tudi ni važno. Res je le to, da so dobili Titikakci živil na preostajanje...

Ampak kam naj bi z živili? Ali naj kar vsakega puste h kupu, da si zajame v prgišče, kolikor mu srce poželi? Ah, saj to bi bil potlej že čisto navaden komunizem. Titikakci pa so se malo menili zanj in za njegove zaplodke. Zatorej so se zbrali in ustanovili zadružni odbor. Le-ta naj lačnim Titikakcem deli živila po pravici in zasluženju. V vsesplošnem navdušenju in v znak hvaležnosti so enodušno zavpili:

»Učitelj Čičigoj, ti bodi predsednik zadruge!«

»Nak, tisto pa ne,« je odklonil. »Raje sem samo učitelj Čičigoj in prav nič več.« — Tako skromen je bil.

Potlej so Titikakci le izvolili za predsednika zadruge moža, ki mu je bilo Limbar-Beli ime. Predsednik Limbar-Beli je razdelil živila med lačne Titikakce, ostalo pa jih je še kup, da ni vedel kam bi z njim. Vsa dežela Titikaka pa ni premogla tako velike strehe, da bi pod njo spavila preostanek živil.

Zatorej je zadružni odbor z gospodom Limbarjem-Belim prišel k učitelju Čičigoju in po dolgem onegavljenju zmencal:

»Tako in tako, učitelj Čičigoj. Nič ne pomaga, četudi nisi predsednik naše zadruge, zveze z mestom Bobojedistanom imaš. Sedi in napiši prošnjo, naj nam denarja za zadružno hišo pošljejo, da bomo mogli živila spraviti pod streho. Vemo, skromen si, ampak dežela Titikaka ti ne bo pozabila dobrot. In spominsko ploščo ti bomo vzidali v zadružno hišo za tvoje nevenljive zasluge, ki si si jih že in si jih še boš pridobil za zadrugo živil v deželi Titikaki.«

Kaj je hotel? Napisal je prošnjo in Titikakci so dobili denar za zadružni dom. Predsednik Limbar-Beli je bil posloven človek, da malo takih. Iz preostanka nerazdeljenih živil je uredil trgovino. In dežela Titikaka je bila ponosna na svoj zadružni dom.

Ko je bil zadružni dom že »zlata jama« tako rekoč, in ko se je njegovemu predsedniku Limbarju-Belem od samih tuzemskih dobrot pričel napihovati trebuh in ko so Titikakci že davno pregnali »sapo iz lačnih trebuhov«, so za učitelja Čičigoja napočili črni dnevi. Čez noč je zbolel in moral je v pokoj.

Pisal je v Bobojedistan, naj pošljejo v deželo Titikako drugega učitelja, njemu pa pokojnino. Ampak meščani bobojedistanski so vedeli, da se jim zdaj ni treba bati, da bi »sestradani Titikakci privihrali v Bobojedistan ter ga pomendrali,« pa tudi zastran »sape iz lačnih trebuhov« Titikakcev so bili zdaj brez skrbi in so lahko po mili volji vihali svoje negovane nosove. Maščevanje je sladko: učitelju Čičigoju niso odpustili skrbi, ki jim jih je nakopal v dneh, ko je v deželi Titikaki divjala lakota — malo so se brigali za njegovo pokojnino...

Učitelj Čičigoj pa je bil vse svoje življenje navajen jesti. Kupčka za »sive, stare in betežne dni« itak ni imel; in šel je v zadružno hišo po živila na upanje. Dali so mu jih. Dva meseca. Tretji mesec pa je prejel od gospoda Limbarja-Belega podpisano pismo iz zadruge:

»Spoštovani gospod učitelj v p. Čičigoj!

Iz naše blagajniške knjige je razvidno, da dolgujete ‚Zadrugi živil za deželo Titikako' za prejeto špecerijsko blago v poslednjih dveh mesecih vsoto 1.568 bakrenih titikakov. Ker je naša trgovina zadruga z omejeno zavezo, Vas tem potom kar najresnejše opominjamo, da nakažete v teku 8 dni po priloženi položnici dolžno vsoto obenem s stroški tega opomina v znesku dveh bakrenih titikakov. V nasprotnem slučaju je po sklepu zadružnega odbora naloženo zadružnemu vodstvu trgovine ustaviti Vam vsako nadaljnje kreditiranje, oziroma odjem živil iz naše zadružne trgovine.

Dano v Titikaki, osmi mesec v drugem letu lakote v deželi Titikaki.

Predsednik: *Limbar-Beli.*«

Tega pa učitelj Čičigoj ni prebolel. Mršav, kakršen je bil, je v petem dnevu stradeža mirno zaspal spanje pravičnega.

Pogreb je bil slavnosten, kakršnega dežela Titikaka še ni imela. Tudi mesto bobojedistansko je poslalo deputacijo na njegov pogreb. Nagrobni govor je imel predsednik Limbar-Beli. Vsem so se oči rosile od ganotja.

Še tisti mesec je »Zadruga živil za deželo Titikako« vzidala v Zadružni dom spominsko ploščo pokojnemu učitelju Čičigoju.

Vendar se je našel človek z dolgim in umazanim jezikom, ki je v najslovesnejšem trenutku, ko je predsednik Limbar-Beli odkril spominsko ploščo, zavpil: »Ohej, zdi se mi, da si tudi ti malo kriv Čičigojeve prezgodnje smrti, a?«

Ampak Limbar-Beli bi ne bil predsednik, ki se znajde »v vsaki situaciji«, če mu ne bi takoj odgovoril:

»Natolcuješ! Sploh pa, jaz si umijem roke nad njegovo prezgodnjo smrtjo, radi katere žaluje vsa dežela Titikaka.«

Ali si je potlej res umil roke ali ne, ne vem. Titikakci pa si pripovedujejo, da ima od dne do dne bolj umazane.

Takšni opravljivci so!

Slovensko barjakovanje

Po dveh letih je tudi med sicer trezne in realno misleče prebivalce naše banovine vdrl jalovi pokret, ki ima v naši politiki že ustaljen naziv barjakovanje. Barjak je prapor ali zastava, barjakovanje pa je neplodna borba za razporedbo treh barv. Primitivne dušice na Slovenskem so prepričane, da jim ni življenja na tem svetu, da jim je ugasnilo sonce sreče in da je v blato poteptana njihova narodna samobitnost in samoniklost, ako bi vihrala nad njimi trobojnica znanih treh barv v nekem določenem vrstnem redu. Kakor v vsem, tako slovenoborci tudi v budalosti niso izvirni in samonikli. Ker imajo Hrvatje svojo zahtevo, da mora njihova zastava imeti barve razporejene ravno obratno, kot jih ima državna zastava, so slovenoborci iznašli, da mora imeti simbol slovenstva obratni vrstni red, kakor ga ima zastava srbske pravoslavne cerkve.

Iz treh barv se po pravilih matematike dajo sestaviti le štiri kombinacije. Ker smo tri že imeli, so pametni možje — ustavotvorci sklenili, naj bo četrta državni simbol. Ta čisto pametna, logična in matematična rešitev je bila dobra dolgo vrsto let in bi bila še dobra, da ni začela čaršija prišepetavati Hrvatom: »Borite se za zastavo, mi vas bomo med tem pa strigli.« Hrvatje so se vrgli v borbo za zastavo — borba se imenuje barjakovanje — striža se pa nadaljuje, ker si barjakujoči zmagovalec še vedno ni svest, zakaj se prav za prav bori.

K nam je prišlo barjakovanje tisti trenutek, ko so skupne banovinske trošarine zasegle dolgo vrsto raznih predmetov, ko je bil ustanovljen banovinski fond prometnega davka in ko je bil določen tudi način razdelitve teh dohodkov. Način pa je tak, da je naša banovina oškodovana za lepe milijone, sprovaja se že dve leti in se bo sprovajal menda še dolgo. Ker pa so v naši banovini neki ljudje vzeli v roke svinčnik, napravili potrebne računske operacije ter se pri tem v strahu zavzeli in vznevoljili, so jim oni, ki upravljajo [illegible] in [illegible] ki [illegible] prometnega davka, dovolili kot protivrednost [illegible]. Razločneje cele stvari ne moremo povedati, vemo pa, kdo je pri nas zopet načel vprašanje slovenske zastave. Tisti, ki hočejo odvrniti pozornost javnosti od [illegible] ja [illegible]. Zopet nam ni dano, da bi stvar razložili otipljivejše, samo to rečemo, da traja novi način v sedanjem obsegu šele natančno dve leti.

Vsaka borba ima svoje ideologe. Ideologi slovenskega barjakovanja se zbirajo pri »Sloveniji«, ki je od nekdaj zatočišče samonikle budalosti. Menda kot prvi se je oglasil znani dr. I. Š., ki je v svojem članku »Zaradi zastave« med vsakovrstno navlako zapisal tudi eno zelo resnično ugotovitev: »Slovenska stvar bi bila težko ogrožena, če bi se udomačil vtisk, da je slovenska zastava znamenje pripadnosti k določeni stranki.« To ste zadeli, g. doktor! Ta vtisk se je že vdomačil. Tako grde zlorabe naših slovenskih barv še nismo doživeli, kakor oni dan, ko so jo obvijali z žalnim florom. Ta vtisk bo ostal in dravska razporeditev barv je izgubila silno mnogo pristašev. Veste, onečaščena zastava ni več dobra zastava. Eno je tedaj člankar dobro zadel, ker pa je sotrudnik »Slovenije«, ni mogel ostati na pravem potu. Zato je takoj ugotovil, da enega državnega naroda preprosto ni, ker ga ni v zavesti Slovencev, Hrvatov in Srbov. Tako preprosta stvar seveda ni. Da živi zavest narodovega edinstva globoko v srcih in dušah Slovencev, Hrvatov in Srbov, je narod že pogosto dokazal in to vedno v trenutkih velikih in važnih odločitev. Drugače pa narod nima časa za intelektualsko barjakovanje. Prepričani smo, da bo zopet povedal svoje, kadar bo treba, medtem pa dopušča v svoji potrpežljivi modrosti, da vrše dlakocepci svoj posel. Gospoda dr. I. Š. opozarjamo samo, da je narod že govoril iz svoje globoke zavesti in nastala je svobodna država Jugoslavija, ki bi je ne mogel ustanoviti noben dekret. Ker pa so dlakocepci iznašli formulo SHS, je pač moral priti dekret, gospod dr. I. Š., ki je pomagal do veljave imenu, živečemu v zavesti naroda.

Kar se pa zastav tiče, pravi dr. I. Š., da so se zatekli Srbi v svojo cerkev in ohranili tam svojo razvrstitev barv. To se tako vidi samo z zvonika farne cerkve na Jesenicah. V resnici pa se zastava pravoslavne cerkve ne tiče katoliških Srbov v Dalmaciji in Črni gori ter onih muslimanov, ki se priznavajo za Srbe. Ti oboji imajo svojo cerkveno zastavo belo-rumeno oziroma zeleno prorokovo barvo. V ostalem je srbsko-pravoslavna cerkev avtonomna in si izbira barve, kakršne hoče sama, pa se ji je zdelo prav, da je obdržala stare. Če bi bila slovenska katoliška cerkev avtonomna, bi si lahko izbrala svoje barve in bi ji nihče ne mogel ubraniti, da se ne bi odločila za sestavo belo-modro-rdeče. Ker pa ni avtokefalna, kajti »servus nullum caput habet«, moramo imeti katoliški Slovenci enake cerkvene barve kot jih imajo Irci, katoliški Madžari ali katoliški Kitajci. Ali vam je jasno, da je tako, ko gre za cerkveno zastavo? Tedaj: belo-rumena veže Slovence z delom Nemcev in Madžarov ter s številnimi drugimi narodi, rdeče-modro-bela kot zastava pravoslavne cerkve pa se čisto nič ne tiče katoliških in muslimanskih Srbov. Senzacijonalno odkritje dr. I. Š. se je tedaj izkazalo samo kot nepoznavanje osnovnih dejstev.

Popolnoma v duhu tega nepoznanja je ostalo tudi njegovo razglabljanje o znamenju naše narodne pripadnosti. Dr. I. Š. odklanja vsake dekrete, menda zato, ker je pravnik. On pravi: Slovenski narod sam je tudi edini činitelj, ki si bo izbral znamenje, v katerem bo videl državo. In nihče drugi.« Člankar je te ponosne besede zapisal nedvomno zaradi velikega poznavanja zgodovine naše slovenske trobojnice. Zgodovina namreč govori o samih dekretih. Od cesarja Friderika in še prej pa do cesarja Franca Jožefa — nič narodove odločbe, marveč sami dekreti! In sedaj nam morajo biti te dekretirane barve, ki so celo samo barve Kranjske vojvodine taka svetost, da bi ne smeli zamenjati niti njih vrstnega reda. Če bi šlo po vseh teh dekretih, bi imeli celo rumeno barvo namesto bele, toda Dunaj se ni rad spominjal one prilike, ko so si hrabri Kranjci zaslužili zlato namesto srebrne — na suknu je to rumena in bela — in pa za malo mu je bilo, da bi imeli Kranjci zlato barvo v grbu in zastavi. Če bi tega ne bilo, bi se dr. I. Š. pulil danes za rumeno-modro-rdečo zastavo in on ne ve, da zadnji dekret, ki ustanavlja kranjske barve, niti sto let ni star. Dekret dunajske vlade, gospod doktor, ki odklanjate dekrete!

Gospod Bog je hudo udaril sotrudnike »Slovenije«, ko morajo vedno in vedno pisati o stvareh, o katerih nimajo pravega pojma in tudi ne volje, da bi se o njih prej poučili, preden jih vzamejo v pretres. To početje je menda samoniklo, ali pametno ni. Toda dr. I. Š. govori za prihodnjost: »... edini činitelj, ki si bo izbral znamenje ...« Zdaj naj »Slovenija« samo še navede dan, ko bo slovenski narod stopil skupaj in si izbral znamenje, v katerem bo videl državo. Na Koroškem in na Primorskem jo vidi v čudnih barvah in bi mu bila milejša modro-belo-rdeča, toda ravno ta »Sloveniji« ni pri srcu. Mi pa mislimo, da je vse to odveč. Narodna skupščina — to je narod, ki je stopil skupaj — je sprejela razpored naših državnih barv. Kogar ni bilo poleg, si je sam kriv. Poleg teh so mirno živele tudi ostale plemenske zastave. Kjer pa služijo kot odpor proti državnim barvam, morajo izgubiti svojo vrednost, nedotaknjivost in simboličnost. Naša belo-modro-rdeča pa je že postala znamenje e[illegible] in borba za njo služi samo za zakrinkanje uvodoma omenjene razdelitve [illegible] — da se Vlasi ne dosete, pravi čaršija, ki ve, kako se love slovenoborski kalini.

„Wir gratulieren!“

V članku »Obmejno šolstvo in problem učiteljeve nezavisnosti«, ki je izšel v »Učiteljskem tovarišu« od 6. maja 1937 izpod peresa tudi našega sotrudnika Lojzeta Zupanca, je imenovani naštel polno dejstev, ki ovirajo uspešno delo slovenskega učiteljstva v obmejnih krajih, zlasti še na Kočevskem. Navajamo iz tega članka samo najznačilnejše odstavke:

»Sedanji režim je osvojil prakso, poslati v narodnostno ogrožene postojanke mlade in nacijonalno zavedne učitelje. V načelu bi ne imel ničesar proti temu, dasi bi bil ta način čuvanja naših narodnostnih interesov prikladen za izvedbo že pred osemnajstimi leti ...«

»Učitelju, odmaknjemu od sveta, osamljenemu v hriboviti kočevski vasi je naloženo, da popravi napake, ki so jih merodajni faktorji zakrivili že takoj v početku naše narodnostne samobitnosti pred 18. leti ...«

»Kaj pa učitelj, ki ima družino in nima stanovanja v šoli, ampak si ga je prisiljen iskati v vasi pri zastopnikih gospodarsko nezavisne manjšine? Ali ni v svojem delovanju vezan, če noče, da bi ga gospodar lepega dne ne vrgel na cesto ali da bi mu stanovanje podražil preko moči njegove plačilne zmožnosti? Ali ni prisiljen ubirati »zlato sredo«, če hoče dobiti sredi zime klaftro drv, da ne bo zmrzoval s svojo družino v slabem stanovanju? Da, tudi takšni primeri so znani in so že vsakdanji, ko slovenski učitelj ne dobi za denar niti kuriva niti krompirja in ostalih življenjskih potebščin, če se ne zna ljudem prikupiti. In ali se bo prikupil, če bo sredi narodne manjšine delal za svoj jezik in za ohranitev slovenskega življa v precepu gospodarsko nezavisne manjšine? ...«

»In kako so delali Nemci v časih, ko so oni gospodarili na naših tleh? Ali ni »Südmarka« nasilno germanizirala naš življ? Ali ni bila trdno zvezana z društvom »Deutscher Schulverein«? Ali nista bili obe društvi budno na straži za nemške interese? Ali ni baš »Schulverein« zidala na naši zemlji šole, na katere je postavljala najhujše priganjače zoper naš jezik? Ali ni bilo tujerodno učiteljstvo teh šol *eksistenčno nezavisno* od našega ljudstva, ko je bilo preskrbljeno s stanovanjem v lepih šolskih stavbah, aprovizirano s potrebnim živežem in celo nagrajeno s posebnimi podporami za svoje »nacijonalno« delovanje ...?«

»Vse to je bilo res. In na teh primerih naj bi se učili oni, ki jim je bodočnost našega naroda res pri srcu in ki jim je bodočnost našega jezika zares sveta oporoka naših največjih kulturnih velikanov. Na teh primerih naj se uče in naj *slovenskemu* učiteljstvu ob severu naše države in zlasti na Kočevskem oskrbe nezavisno življenje, da se bo to učiteljstvo moglo, prosto skrbi za stanovanje in drago stanarino in krpo zemlje za najnujnejšo povrtnino, posvetiti svojemu narodnostnemu delu ...«

To so samo glavne misli iz članka učitelja Lojzeta Zupanca. Izgleda pa, da njegov poziv, ki ga mi citiramo v zadnjem odstavku, ni ostal samo prazna beseda, saj čitamo v listu »*Gottscheer Zeitung*« od 10. julija 1937 sledeče:

»Ernennung. — Wie wir dem »Slovenec« vom 6. d. M. entnehmen, wurde der seinerzeitige beliebte Schulleiter in Mozelj = Mösel Fritz Högler zum Schulleiter der achtklassigen Volksschule in Mokronog ernannt. Diese Ernennung freut uns um so mehr, da er im Vorjahre seiner Schulleiterpostens an der Volksschule in Mozelj = Mösel enthoben wurde. Wir gratulieren!«

V času, ko čitamo v »Slovencu«, da so sredi slovenske Podjune na Koroškem pravkar otvorili Nemci »Ponemčevalni dom za koroške Slovence«, nas je novo imenovanje šolskega upravitelja — kočevskega Nemca, ki mu list kočevskih Nemcev k temu imenovanju čestita, prijetno presenetilo. Le čudimo se, da »Gottscheer Zeitung« tudi pri tem imenovanju ni jadikovala, kakor takrat, ko je v svoji številki od 20. marca 1937 tožila, da se kočevskim učiteljem-Nemcem godi krivica, saj je moral celo poslanec nemške narodne manjšine dr. Kraft v Narodni skupščini ob priliki letošnje proračunske debate povzdigniti svoj glas, ker je bilo »kočevskim Nemcem odvzetih šest kočevskih učiteljev in premeščenih na šole s popolnoma slovenskim jezikom ...«

Novo povišanje šolskega upravitelja — kočevskega Nemca je baje razveselilo tudi vse one nacijonalne slovenske učitelje, ki jih ima v mislih g. Lojze Zupanc v članku »Učiteljskega tovariša«. Pripoveduje se, da so se takoj drugi dan, ko so razveseljivo novico čitali v »Gottscheer Zeitung« zbrali v hriboviti vasici kočevske Sibirije, pokleknili pred boginjo Temido in vzklikali od samega ganotja:

»Wir gratulieren! Bog živi! Wir gratulieren!« — — —

Periskop.

DOPISI

Gornji grad

Vidov dan smo obhajali pri nas slovesno in temu prazniku primerno. Odbranaši smo okrasili spomenik blagopokojnega Kralja Zedinitelja, položili tam krasen venec rododendrona, nabranega na domači Menini planini. Slučajno v Gornjem gradu nahajajoči se Pevski zbor CPD je na predvečer pred Kraljevim spomenikom zapel eno pesem. Na Vidov dan dopoldne se je vršila slovesna služba božja, katere so se udeležili zastopniki uradov in oblasti, šolska mladina in zastopniki vseh nacijonalnih organizacij. Na predvečer Vidovega dne je krajevni odbor NO žgal pri Sv. Florjanu vidovdanski kres, ki je bil viden daleč okrog po dolini. Žgali so tak kres tudi na Ljubnem, v Rečici, v Bočni, v Mozirju in v Solčavi.

V naše kraje prihajajo letoviščarji iz raznih krajev naše države, kakor tudi iz inozemstva, zlasti iz Avstrije. Zagrebčani, ki prihajajo v naše kraje, se prav radi poslužujejo v razgovoru z gostilniškim osobjem in z domačini, blažene nemščine, pri čemur nekateri naši ljudje kar sami pričnejo razgovarjati nemški. To je popolnoma nepotrebno, zlasti velja to za občevanje med našimi državljani, pa četudi so židovskega porekla. Bodimo ponosni na svoj jezik, saj je dovolj, da je ranjka Avstrija slovenski jezik proglasila za jezik, ki ga govore le hlapci in dekle. Pa tudi v občevanju z inozemci se lahko poslužujemo svojega jezika, če inozemski gostje naš jezik govore in razumejo, čeprav le za silo. Saj moramo tudi mi, če potujemo v Avstrijo ali Nemčijo, govoriti nemški! Nikomur ne bo padlo tam v glavo, čeravno zna naš jezik, govoriti z nami v našem jeziku. Vse navedeno velja v precejšnji meri ne le za naše letoviščarske kraje — naselbine, temveč posebno za našo Logarsko dolino.

Udeležence za romanje na Oplenac od 4. do 6. septembra t. l. opozarja krajevni odbor, da polože najkasneje do 3. avgusta t. l. pri predsedniku dr. E. Mejaku za vožnjo Din 230.—, doplačilo za II. razred znaša Din 90.—. Če se bo dosegla do odhoda še večja vozna ugodnost, se bo previšek vplačila vrnil udeležencem v Beogradu. Podrobna navodila za potovanje slede pravočasno.

Hrastnik

Pri zadnjih dveh prireditvah rudniške godbe na pihala smo z zadovoljstvom opazili, da ima godba poleg običajnih plesnih komadov na programu tudi precej slovanskih, t. j. ruskih, čeških in domačih, jugoslovenskih skladb. Tako izbiranje programa moramo vsekakor pohvaliti, saj smo bili navajeni doslej večinoma tujih komadov.

Gasilska četa v Hrastniku bo proslavila letos 50 letnico in bo ob tej priliki blagoslovila novo motorko in avto za moštvo. Pokroviteljstvo je prevzel g. ban, kumovale pa bodo, kakor se čuje, gospe Abelovi, gospa ravnatelj Drolz in gospa ravnatelj Prochaska.

Prireditev bo združena z večjo veselico, katere dohodki so določeni za plačilo preostalega dolga.

Hrastniški komunisti so delili ob priliki nesrečne smrti pokojnega študenta Dolinarja znane b e l e letake.

Ko so se vračali iz Celjskega tabora člani fantovskih odsekov, je bilo na postaji precej živahno. Eni so kričali »Živjo Slovenija« i. sl., drugi pa so zopet zvižgali in vpili »fuj«. S tem se je tabor v Celju zaključil v Hrastniku.

Mirna

Strelska družina pridno vežba s streljanjem. V kratkem času so se dosegli že lepi uspehi. Želeti bi bilo, da Strelska družina pride zopet na ono višino, na kateri je že bila. Pripravlja se družinska tekma s piknikom na Radovenci. Ker je Mirna zelo lep kraj, se razni letoviščarji zanimajo za poset, nekateri pa že tudi stalno prihajajo. Tudi za letos se jih precej obeta. Občani naše občine zelo tarnajo in skoroda obupavajo, ker ni nikakega zaslužka. Včasih so precej zaslužili v dobro cvetoči industriji, pozneje pa pri javnih delih, danes pa nikjer nič. Dve nedokončani cesti stojita in čakata boljših časov. Čeravno je bil denar svoječasno že odobren, ni danes od nikoder ničesar drugega kakor same obljube. Tega se pa vsakdo naveliča, posebno, če je želodec prazen.

Iz Slovenjgradca

Zakon o imenovanju ulic, krajev in vasi predvideva v svojih določilih, da morajo vsi naši kraji nositi domača imena in je vsaka druga označba, če tudi v oklepaju, nedopustna. Pošte, ki dobivajo pisma s tujimi nazivi, morajo taka pisma celo vračati.

No, in kaj se je zgodilo pred kratkim v našem lepem mestu? V našem dičnem mestecu, ki bo v kratkem praznovalo z vsem slovesom spomin na tiste lepe dni, ko je naš narod z vsem povdarkom pokazal, da naš kraj ni nemški, temveč da je bil in hoče ostati slovenski in da hoče biti in ostati v Jugoslaviji, je občinski odbor izdal v svrho propagande tujskega prometa v slovenskem, hrvatskem in nemškem jeziku propagandno brošuro. V nemškem izvodu te brošure, s katerim se hoče privabiti k nam na oddih predvsem Nemce, kar mrgoli nemških izrazov za naše slovenske kraje. Res je, da so ti nazivi v oklepajih, toda gospodje bi morali vedeti, da tudi v oklepajih ti kraji ne obstoje in niso dopustni zanje nazivi, kot: Unterdrauburg (kje pa je Oberdrauburg?), Bachern, Windischgratz in Untersteier (kje je v Jugoslaviji Gornja in Srednja Štajerska:), Altenmarkt, Heiligengest, Römerquelle, Hühnerkogel, Kremžarkogel, Ursulaberg, Markt Tüffer, Römerbad, Steinbrück, Cilli, Laibach, Marburg, Gonobitz, Weitenstein in slično? Goro kralja Matjaža so krstili v Petzen. Kraj, za katerega je padel Malgaj, pa v Gutenstein.

To se je zgodilo v 20. letu naše svobode in to je storila ustanova, ki spada v sklop naših jugoslovenskih oblastev — občina Slovenjgradec. Ali se ljudje ne zavedajo, da priznavajo s tem kot jugoslovenska oblastvena edinica, če tudi najmanjša, da so naši kraji »deutscher Kulturboden«?

Otroški vozički najnovejših modelov. Šivalni stroji, pogrezljivi. Dvokolesa, motorji, tricikli

najceneje pri
„TRIBUNA“
F. BATJEL
Ljubljana, Karlovška c. 4
Maribor, Aleksandrova 26

UREJA ODBOR. — Odgovarja in izdaja za Narodno obrambno tiskovno zadrugo, r. z. z o. z.: Franjo Kokolj. — Tiska Tiskarna Slatnar d. z o. z. v Kamniku. — (Vodnik in Knez).